
Aflevering 9:

Op stap met Masar Kbyeh, animatrice van het project ‘Digitale Helden’

Ik spreek met Masar Kbyeh (1992) in het stadscentrum. Ze is de animatrice van het project ‘Digitale Helden’. Vanuit de voetbalclub geeft City Pirates Antwerpen aan kinderen met een achtergrond van kansarmoede de mogelijkheid om kennis te maken met de wereld van de informatietechnologie. Masar studeert vandaag ITC op hogeschoolniveau. Ze volgde als opgroeiend meisje vanuit haar vaderland Irak met de rest van het gezin haar vader in 2008 naar België. Dat was even heel spannend want de afstand tussen de rustige Belgische samenleving en de oorlogssituatie in Irak was bijzonder groot.

Masar kwam op haar zestiende naar de Scheldestad. In deel een van dit gesprek praat ze over haar zoektocht naar integratie in de aangename stad Antwerpen.

Door Raf Willems

Ik zag hoe mijn vader-journalist in Irak met de dood werd bedreigd

‘Ik werd geboren in 1992 in de Iraakse stad Al Muthana. Die ligt in het zuiden van het land in de buurt van Al Bashra en grenst aan Saoedi-Arabië. Mijn vader schreef als journalist voor een dagblad maar was zijn leven niet veilig en ontvluchtte zowel de oorlog als het regime in 2006 en vestigde zich in Antwerpen. Onze familie volgde in 2008. Mijn leven in Irak verliep uiteraard heel anders dan hier. We vertoefden in een oorlogssituatie. Het was moeilijk om naar school te gaan. Mijn vader schreef toen voor de krant Al Sabah, dat betekent in onze taal ‘De Morgen’. Hij publiceerde voornamelijk over sociale en maatschappelijke problemen. Vooral in opiniërende zin waardoor hij al eens op zere tenen trapte. Voor een journalist was het leven gevaarlijk in Irak. Ze worden vaak opgepakt en gefolterd. Onder het bewind van Saddam Hoessein was er helemaal geen vrije pers maar onder de zogenaamde ‘nieuwe democratie’ na de val van Saddam eigenlijk ook niet. Vader kreeg, als hij weer eens de waarheid had geschreven, vaak

doodsbedreigingen over zich heen. Het werd voor hem te gevaarlijk om te leven en ook voor zijn gezin. Daarom vroeg hij politiek asiel aan in België. Mijn moeder gaf les in het Arabisch, de moedertaal van Irak. Zij en de vijf kinderen volgden mijn vader twee jaar later naar België.’



Ik zie hoe mijn moeder-lerares in Antwerpen werkt als schoonmaakster

Het gezin Kbyeh vestigde zich aan het mooie Te Boelaerpark op de grens van Berchem, Deurne en Borgerhout. En dat bleek

aanvankelijk best mee te vallen maar de medaille heeft ook een keerzijde. 'Er volgde een hele aanpassing voor ons maar de bewoners hielpen ons meteen. Onze buurvrouw was een schrijfster en leerde ons Nederlands. Dat deed ons deugd. We voelden ons welkom in Antwerpen. Een andere buurvrouw was een alleenstaande vrouw op leeftijd. Ze had geen gezin en we nodigden haar elke vrijdagavond uit om thee te drinken. We noemen haar oma. Ook op christelijke feestdagen vragen we haar. Een andere buurman is acteur en zijn vrouw werkt als directrice van een theatergezelschap. Ze schonk ons geregeld kaartjes voor toneelopvoeringen. Ik begon school te lopen aan de Plantin Moretuslei en volgde bij OKAN een taalcursus voor nieuwkomers. Later koos ik voor de richting informaticabeheer. Ik studeer deze richting nu op hogeschoolniveau. Momenteel werkt mijn moeder in de schoonmaakbranche. Mijn vader heeft geen job gevonden. Hij schreef een boek over de geschiedenis van Mesopotamië. Dat werd in het Arabisch uitgegeven maar hij verdiende er geen cent aan. Mijn ouders kunnen in België niet aan de slag volgens hun kwaliteiten en dat zorgt voor frustratie. Voor ons is dat ook niet gemakkelijk. Ik zag hoe papa vroeger floreerde in zijn job en dat vandaag niet langer kan waarmaken.'

Ik draag soms een hoofddoek maar mijn zus vindt me mooier zonder

Masar diende zelf een aantal moeilijke periodes te overwinnen. Vooral omdat zij eigenlijk niet naar België wilde komen en veel liever in Irak hoopte te blijven. 'Als het lot passeert om te sterven, dan is dat zo. In België is het leven veilig en kan ik tussen twee mannen zitten praten. Dat zou in

Irak onmogelijk zijn. Ik stam uit een moslimfamilie. De mentaliteit van de mensen in Irak is dat de vrouw niet dezelfde rechten heeft als de man. Wanneer een jong meisje een vriend heeft mag dat niet getoond worden. In sommige streken zou ze zelfs vermoord worden. Mijn mama mocht niet alleen naar buiten. Als kind vind je dat dan normaal. Je moet het zelfs aanvaarden want als je dat niet doet, zelfs al doe je niets verkeerd, dan bekijkt men je met een scheef oog. Vandaag ben ik blij omdat ik bijna helemaal geïntegreerd ben. Mijn moeder draagt een hoofddoek, mijn zus niet maar ik wel. Daardoor voel ik me meer moslima. Ik voel me beter met een hoofddoek. Die toont mijn identiteit zoals ik die op dit moment ervaar en dat vind ik leuk. Ik heb de hoofddoek niet altijd gedragen en eis ook niet op om hem overal te dragen. Ik doe hem de ene keer wel aan en de andere keer niet. Ik laat me niet blokkeren door de hoofddoek: als ik later afgestudeerd ben en het mag niet om hem te dragen op de plaats waar ik werk, dan is dat voor mij geen probleem. Ik ben steeds religieus geweest maar ik bid geen vijf keer per dag. Vasten doe ik wel altijd. Mijn moeder en mijn zus zeggen me dat ik mooier ben zonder hoofddoek. Dat geloof ik ook wel maar het gaat mij om het gevoel.' Morgen verschijnt deel twee van dit gesprek met Masar Kbyeh. Ze kreeg op jonge leeftijd al enkele dilemma's voor de kiezen die de meeste Belgische jongeren zich niet meteen kunnen voorstellen. Zoals: hoe verscheurend is de keuze om je land-in-oorlog achter te laten? Hoe moeilijk is het om vast te stellen dat je intelligente ouders in het nieuwe land niet dezelfde beroepsmogelijkheden bezitten? En waar ligt de grens tussen schoonheid en spiritualiteit voor een opgroeiende meid? En welke rol speelt voetbal in dit verhaal? Lees het morgen dus in deel twee van dit gesprek.